

slišati. Kako tudi? Saj si malokateri prizadeva ljudstvu do boljše prihodnosti pomagati. V narodnem obziru bi ti gospodje rajši vsak napredek zadrževali nego pospeševali. Ako se priredi narodna svečanost, strahopetno od strani stojé, ali pa se je celo ne udeležé. Pa si bode kdo mislil, da ti gospodje saj blaginjo ljudstva kolikor mogoče pospešujejo! Dosihdob smo tudi o tem malo kaj opazili. Kako tudi?

Kdor ne ljubi ljudstva, tisti tudi ni in ne bode pripravljen za njegovo srečo kaj več storiti, nego ga veže dolžnost. Koliko se je že govorilo in pisalo o imenitnosti drevesnic in o potrebi sadjerejskega pouka v ljudski šoli, pa vse to je bob ob steno. Naša dolina je sadjereji silno ugodna, na tisuče dreves bi imelo tukaj prostora, ki bi donašala lep dobiček, pa kaj pomaga, ko ljudje ne znajo dreves odgojevati.

Učiteljem pa, ki so v prvi vrsti poklicani ljudem se svojim znanjem na pomoč priheteti, je več na tem ležeče, da zabijejo dečkom nekaj neumljivih nemških fraz v glavo, nego, da bi jih poučevali v tej prekoricni stroki kmetijstva. Kupci nas sicer nikdar ne vprašajo ali znamo nemški, pač pa, če imamo kaj sadja? Tudi radi znanja nemščine niti krajcerja več ne skupimo, gotovo pa, ako imamo dosti in lepega blaga.

Ko bi naši učitelji bolj pečali se s sadje-rejo, potem bi zginile goline po našej dolini, kmetje pa bi marsikateri krajcar več prigospodarili, za kar bode učiteljem bolj hvaležni, nego za tisto nemško sodrgo, ki jim čisto nič ne hasni. Naša dolina pa bi scasoma postala prekrasen raj, kar bode nam vsem v večjo čast, kakor pa nemško blebetanje naših slovenskih otrok.

Sicer pa tudi vemo, da je temu žalostnemu stanju našega šolstva mnogo krivo šolsko nadzorstvo. V nadzornike se po slovenskem Štajerskem z malimi izjemami imenujejo možje, katerim nihče ne očita prijaznosti do slovenskega ljudstva.

Le ti potem po svoje uplivajo na učiteljstvo, katero se jim, kakor je to čisto naravno, na vse načine prizadeva uslužiti. Zlasti pa je naš okraj v tem oziru silno nesrečen. Za nadzornika je prišel mož, ki gori in živi za prusko nemški „Schulverein“. Kaj čuda, ako se veljavnost pozameznih šol sodi še le po tem, koliko so se otroci „dresirali“ v drugem deželnem jeziku; vse drugo niti piškovega oreha ni vredno.

Zato pa tudi nobenega sadu ni zaslediti; pa čemu tudi, saj je mnogim nemčurkim gospodom ljubše, ako naše ljudstvo še dalje v svoji duševni zaspanosti ostane. Vse te notrajne revščine šol pa se ne morejo prokriti z zoprno-pri-

siljenim dobrikanjem v družbi z narodnjaki, pač pa s častito duhovščino.

Kako se ima to vedenje soditi, priča nam to, da je ravno isti mož naročnik „Celjskega listjaka“, katerega bode gotovo tudi vsem svetovnim vernim ovčicam gorke v čitanje priporočel. Nadučitelj.

Gospodarske stvari.

Priraja sadunosnih divjakov.

(Konec.)

Kdor si peške skozi zimo na suhem n. p. v sobi v kaki primerni posodi hranuje, temu spomladi posejane bodo le težko in le pozamezne pognale. Vzrok leži v tem, da se peške v trdne rekel bi usnjate in kamenaste odeje zavite, skozi ktere za kaljenje potrebna vlaga in zrak le težko in po malem vdira.

Če pa posajene peške ne peženejo brž v spomladi, tako si marsikdo domišljuje, da sploh ne bodo več pognale in celo gredo prekoplje in kaj drugega v njo poseje. Ali drugo spomlad začno peške poganjati, vendar pa je po takem ravnanju cela posejatev več ali manj uničena in delo in trud zastojn. Zato je pa najboljšje, da se sadunosne peške konec oktobra ali začetek novembra pod zemljo spravijo. Le miši jih je treba varovati, kar se z drobnostekanim smrečjem ali brinjem naj prej doseči da.

Le v krepki zemlji se dajo tudi krepki divjaki prirediti in le pri redki posejavi bode si, da se seme po gredi vrže ali pa po vrstah seje. Le tako se dobé dobro obkorenjinene in hitro rastoče rastlike. Zemlja se mora rigolati na 60—80 centimetrov globoko in sicer pred zimo in potem se mora s krepkim kompostom pognojiti. Kdor peške na široko seje, ta jih mora z grabljami pod prst spraviti in potem gredo s kompostom posuti. Pri posejavi po vrsti potegnajo se žlebiči 6—10 centimetrov globoko in po 50—60 centimetrov vsak sebi. V te žlebiče se potem seme poseje in potem žlebiči z motiko zagrebejo.

Tudi tukaj naj se nasuje do 3 centimetre debelo komposta. Zemlja se mora potem spomladi, ko seme že raste, večkrat okopati in opleti in miade rastlinice se morajo s staro že godno gnojnico zamakati. Da se okopavanje in rahljanje še le goditi sme, ko so rastlinice že precej krepke, to je samo po sebi umevno. Kdor hoče še kaj po vrh storiti in rast posebno pospešiti, ta naj nekaj s preperelim hlevnim gnojem še pognoji.

Gnoj drži grede vlažne, če tudi suša nastopi in tudi brani, ea ploha rastlinic toliko v tla ne vbija, kar lepo rast zelo zadržuje. Če se še pri celi posejavi nič bistvenega zamu-

dilo ali prezrlo ni, in če tudi vremenske razmere niso neugodne, tako že prvo leto jablanice, gruške in drugi divjaki tako zrastejo, da so dosti močni za presajanje in so boljši od dveletnih sajencev. Slabejši ali zdravi divjaki peščenega sadja se na rigolana tla v krepko prst pikirajo, t. j. korenina in deblo se jim nazaj poreže in potem se po vrsti 6—8 centimetrov vsak sebi posadi.

Vrste so po 60—70 centimetrov narazen. Koščastega in luščinastega sadja seme je naj boljše brž po tem, ko se je sad pospravil, posaditi.

Pomoček zoper ogrce v drevesnicah.

Kot pomoček zoper ogrce v drevesnicah se priporoča premogov katran. Duh katranov je ogrcem zoper in jih prežene. Nareja se pa stvar takole: Ko se mladi divjaki v drevesnico presajajo, se vzamejo prišpičene po 35—40 centimetrov dolge palčice, ktere se po 3 centimetre od posajenega drevesca v zemljo potaknejo. Te palčice so po 2 centimetra dolge in se po 25 centimetrov globoko v zemljo zasadé. Tudi semenjaki se morejo na tak način ogrcev varovati, da se tako pokatranjene palčice med nje potikajo.

Kako spoznamo ali je krava dobra mlekarica.

Ako je kravi rep brž pri korenu precej močen in debel in se od zgoraj navzdol vedno bolj v tenko zgublja in komaj skočni člen dosega, tako se pravi, da taka krava ni kaj posebna mlekarica. Če je pa rep v celem nježno in tanko raščen in če njegova dolgost čez skočni člen na nogi preseza, tako se pravi, da je to znamenje dobre mlekarice.

Sejmi. 2. novembra: Podčetrtek, Radgona, Straden, sv. Vit na Vogaoi, Vitanje; 3. nov.: Pišec; 4. novembra: sv. Barbara v Halozah, Ponkva; 5. novembra: Klek nad Radgono; 6. novembra: sv. Janž v Sagavskem dolu, Lemberg, sv. Lenart v Slov. goricah, Lesično, Maribor, Nova cerkva, Pobrež ptujski, Rečica, Brežice, Selnica na Dravi.

Dopisi.

Iz Konjic. (Rodbina Antona Ungar) črevljarja v Čadramu, ki je bila 15. t. m. od strahovitega hudobneža Ludovika Havraneka tako neusmiljeno razmesarjena, še vsa živi. Mož in žena s starejšim sinom sta že precej okrevala, da zamoreta že po izbi semtertje hoditi. Hujše se še godi mlajšima sinoma Jožefu in Antonu, prvi sicer že vstaja, a desna roka mu je pohabljená, kakor bi ga bil mrtvud zadél in prišel je še k zavesti pa govoriti ne more, in tudi ni verjetno, da bo kedaj govoril. Anton

najmlajši že kako besedo spregovori, a čuti tolike bolečine, da cele ure preupije in ker se mu rane gnojijo, se tudi ne more vedeti, bo li ozdravil ali ne. — Velika in sme se reči nepopisljiva nesreča je za starše, ki vidijo zdaj svoje prej lepe in brihtne otroke pred seboj vse pobite, brez nade, da bi si kedaj sami kruha služiti zamogli. Kako pa se je zamoglo to zgoditi, da je ta norljavi hudobnež se cele tedne po Pohorji potikal med ljudmi, ki so ga dobro poznali in nekteri tudi vedeli, da je lastno mater in kmeta Schönwetterja s sinom vred umoril in ga vendar niso prijeli in gosposki izročili? Ni nikogar bilo, ki bi bil spoznal nevarnost, ktera ljudem preti po tem hudobneži? Pač bilo je takih; 8 dni preden je Havranek Ungarjeve tako grozovito potolkel, bil je pri sv. Kuni-gundi na „Holcerjevi“ svatbi; č. g. župnik Slatinšek to izvedevši kar hitro naroči kmečkemu fantu, naj se nemudoma poda k županu Valentinu Kangler in mu pove, kje da se Ludvik H. nahaja, naj žandarje in druge može zbere ter tega človeka v varni zapor spravi! Kaj pa ta župan stori? On odvrne: Če ga tudi prime-mo, kaj se mu pa zgodi? Mi mu ničesar storiti ne smemo; komur je na poti, naj ga pa lovit gre! In ničesar ni storil, ter pustil, da se je Havranek med svatmi veselil, jedel in pil in potem na parni mirno naspal. Imenovani župan pa kaže tačas precej korajže, kedar je treba domačemu g. župniku kak po višji gosposki zapovedani podpis odreči. Slavno c. k. okrajno glavarstvo opozorimo na ta slučaj.

Iz Tolstega vrha pri Konjicah. (Slava cesarju, — Havranek. — Letina.) Dne 3. aprila t. l. je 6 posestnikov v Kamnej gori, pogorelo. Revšina pa je bila velika. Nikdo jim ne ve pomagati. Šli so toraj do svojega župana J. Z., da jim naredi prošnjo do svitlega cesarja, to pa v domačem slovenskem jeziku. In glej čudo! Darovali so pogorelcem 200 goldinarjev. Hvala in slava cesarju! Ker dan danes Slovenci od nemškutarske strani mnogo trpimo, nam je to v veliko tolažbo in upanje, da cesar. najvišji Gospod in vladar vseh narodov svojega cesarstva, ne zametujejo Slovenca, ampak mu ravno toliko milosti in dobrot radi skažejo, kakor drugim. Naj bi vsak nemškutar, ki je rojen Slovenec in pa služabnik cesarju, se učil narodnih pravic ne zatirati, ampak pospeševati. — Kakor se spričuje, je tudi v tukajšnje okolice prišel bil morivec Ludvik Havranek. Dne 13. oktobra ob 9. uri predpoldnem je zmanjkalo otroka kočarju Matevžu Hriberniku. Jože bilo mu je ime; 4¹/₂ leta je bil star. Mati ga je poslala k bližnjemu studentu po vodo. Ko ga do pol ure nazaj ni bilo, gre iskat pa najde posodo z vodo napolnjeno na poti stati, otroka pa nikder; iščejo ga na vse strani, a nij ga nikjer. Sosedov fantek blizu 8 let stari pripoveduje, da je ne-